

1. कथं सः ब्राह्मणः धनं धारयितुं न शक्तः?

- A. तस्य कुटुम्बं विपुलं आसीत्
- B. तस्य गृहे स्थलं न आसीत्
- C. सः यात्रायाम् अगच्छत्
- D. सः निर्धनः आसीत् (D)

व्याख्या: पाठे ब्राह्मणः निर्धनः आसीत्, अतः धनं गृहे स्थापनं न शक्नोत्।

2. ब्राह्मणः लौहतुलां कस्य समीपे न्यवेशयत्?

- A. कर्षकस्य
- B. व्यापारीणः
- C. वैशस्य
- D. मित्रस्य (C)

व्याख्या: पाठे ब्राह्मणः धनरूपेण लौहतुलां वैशस्य समीपे निक्षिप्य गन्तुं निश्चितवान्।

3. वैशः लौहतुलायाः विषये किं अकार्षीत्?

- A. तुलां विक्रीणात्
- B. तुलां स्वीकृत्य रक्षाम् अकार्षीत्
- C. तुलां हतवान्
- D. तुलां ब्राह्मणाय दत्तवान् (C)

व्याख्या: वैशः लोभेन तुलां हरति स्म, सः तां ब्राह्मणाय न दत्तवान्।

4. वैशः तुलां नष्टाम् इति किम् उक्तवान्?

- A. मुषकाः ताम् अदन्
- B. सिंहः तां हतवान्
- C. चौराः तां हरन्ति स्म
- D. अग्निना नष्टा (A)

व्याख्या: वैशः झूठं उक्तवान् — मुषकाः लौहतुलां अदन् इति।

5. ब्राह्मणः वैशं किं प्रति प्रार्थितवान्?

- A. तुलां स्वीकर्तुं
- B. पुत्रं तस्य द्रष्टुं अनुमतिं देहि
- C. तुलां विक्रयणं योजय
- D. ऋणं मम दत्तव्यम् (B)

व्याख्या: ब्राह्मणः वैश्यपुत्रं स्नानाय नेतुं इच्छति स्म — प्रतिकाराय।

6. ब्राह्मणः वैशपुत्रं कुत्र नीतवान्?

- A. नदीतीरे
- B. बोध्यां मध्ये
- C. गुहायाम्
- D. पर्वतस्य गुहायाम् (D)

व्याख्या: पाठे ब्राह्मणः वैशपुत्रं पर्वतस्य गुहायाम् स्थापयित्वा प्रत्यागतः।

7. ब्राह्मणः वैशं प्रति कथं उत्तरं दत्तवान्?

- A. सिंहः पुत्रं हरति स्म
- B. गृध्रः तव पुत्रं नीतवान्
- C. ऋषिः तं गृहीत्वा गत्वा
- D. वृक्षे पतित्वा मृतः (B)

व्याख्या: ब्राह्मणः वैशं प्रत्यवदत् — “गृध्रः पुत्रं नीतवान्” इति, वैशस्य मिथ्यावचनं अनुकरणाय।

8. वैशः किं प्रति न्यायदातारं प्रति गतः?

- A. ऋणस्य विवादः
- B. पुत्रहरणविषये अभियोगः
- C. तुलाविक्रयणविषये
- D. ब्राह्मणस्य विरुद्धं अपवादः (B)

व्याख्या: वैशः पुत्रस्य हरणं श्रुत्वा न्यायदातारं समीपे गत्वा अभियोगं कृतवान्।

9. न्यायदातुः निर्णये का भावना दृश्यते?

- A. निर्दयता
- B. पक्षपातः
- C. न्यायशीलता
- D. लज्जा (C)

व्याख्या: न्यायदाताः सर्वं विवरणं श्रुत्वा, तुलां प्रतिदातुं न्यायसंगतं निर्णयं कृतवान्।

10. अस्य कथायाः प्रमुखः सन्देशः कः?

- A. मित्रं विश्वासनीयम् भवेत्
- B. न्यायं कुर्यात् एव
- C. चातुर्येण अन्यायिनं शिक्षयेत्
- D. धनं रक्ष्यं भवेत् (C)

व्याख्या: पाठे ब्राह्मणः चातुर्येण मिथ्यावादीं वैशं शिक्षां दत्तवान् — एष एव मुख्यः सन्देशः।